

Central European
Digital Media
Observatory

Dezinformace ohrožující lidské životy: „Mamografy ničí zdraví žen“

Coffee Beans

**Prof. RNDr. Vanda Boštíková, Ph.D., Prof. RNDr. Aleš
Macela, DrSc**

Narativ, podle kterého mamografy více škodí, než pomáhají, se poprvé objevil již v roce 2016, a to v rumunských médiích. Shodou okolností je to právě Rumunsko, kde je rakovina prsu jednou z nejčastějších příčin úmrtí žen (1). Dle Světové zdravotnické organizace má právě tato diagnóza 16 % podíl na celkovém počtu každoročních nových onkologických diagnóz (2). Zmiňovaný narativ je velmi často propagován spolu s tvrzeními, že „Nemoci mizí samy od sebe“ či „Lékařské výkony jsou útokem na posvátnost lidského těla a onemocnění ve svém důsledku ještě více potencují“ (3).

V nedávné době začal na sociálních sítích v několika jazycích (anglicky, francouzsky, polsky, slovensky, finsky) kolovat příspěvek na téma "Mamografy způsobují rakovinu, mamografie je největší organizovaný zločin vůči ženám. Ženy, které chodí na mamografická vyšetření, si pravděpodobně neuvědomují, jak si škodí." Následující tvrzeními typu: „při mamografickém vyšetření je zdravá, velmi citlivá tkáň mléčné žlázy bombardována radioaktivním zářením, čímž dochází ke stimulaci růstu nádoru a šíření metastáz“. Opak je pravdou - dávka záření používaná při mamografii je velmi nízká, srovnatelná s dávkou používanou při zubním rentgenu. Expozice záření není nebezpečná a nemůže způsobit onkologické onemocnění (4).

Vůči dalšímu dezinformačnímu tvrzení, že „lékařská mafie nutí ženy k mamografickému vyšetření, aby z nich udělala nemocné pacientky a pak profitovala z nemocí, které způsobují“ nelze než konstatovat následující. Včasné odhalení nádorového bujení zvyšuje míru přežití pacientky. Podle Americké onkologické společnosti má odhalení časného stadia rakoviny prsu téměř sto procentní pětiletou míru přežití. U rakoviny prsu zjištěné v pozdějších stádiích je míra přežití podstatně nižší (5). V České republice je ročně diagnostikováno okolo deseti tisíc nových nádorů prsu. Kromě genetické podmíněnosti je typickým faktorem nezdravý životní styl (kouření, alkohol, nedostatek pohybu). O to důležitější jsou pravidelná preventivní vyšetření, mamografie je jedním z nich (6).

Literatura

1. Furtunescu F., Bohiltea R. E., Voinea S., et al.: Breast cancer mortality gaps in Romanian women compared to the EU after 10 years of accession: Is breast cancer screening a priority for action in Romania? *Exp Ther Med.* 2021; 21(3): 268, doi: 10.3892/etm.2021.9699

2. eurohealthobservatory.who.int

3. Mamak K. Do we need the criminalization of medical fake news? *Med Health Care Philos.* 2021;24(2):235-245. doi: 10.1007/s11019-020-09996-7

4. <https://healthmanagement.org/c/women/news/new/mammography-damage-control-a-decade-of-fake-news>

5. The benefits and harms of breast cancer screening: An independent review. *Lancet.* 2012;380:1778–1786, doi: 10.1016/S0140-6736(12)61611-0

6. [https:// www.mamo.cz/en/professionals/breast-cancer-epidemiology/](https://www.mamo.cz/en/professionals/breast-cancer-epidemiology/)

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

**Národní
plán
obnovy**